

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta
Complectens Primam Secundæ, & Secundam Secundæ Summæ
Theologiæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Et primo, vtrum macula animæ sit effectus peccati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72759)

quid in eo quod dicitur inimicus, sed ratio rationis in ipso obiecto voluntatis domini ordinantis ipsum ad penam.

Ad evidentiam huius difficultatis non oportet aliud facere fundamentum, quam id quod in littera positionis est in r. art. in responsione ad tertium. l. g. macula non significat puram privationem, sed privationem in ordine ad causam. i. ad peccatum a quo causatur.

Ex hoc. n. soluntur omnes difficultates accedentes in re. licet enim privatio cognitionis, similitudinis, refugientia, gratia, charitatis non suscipiat magis & minus, quia consistit in facto esse: causa tamen eius. l. peccatum suscipit magis & minus. ac per hoc macula que significat privationem, non absolute, sed vt ex peccato, suscipit magis & minus, non in se: sed in causa. Et ex hoc provenit, qd iste est magis macularis eadem macula specie altero, & magis peccator altero post actus peccatorum.

Ad secundam autem rationem Scoti, negatur assumptum. Mille enim peccatorum macule adinueniuntur, nec aliqua alicui peccato contrariatur, quoniam ex parte auersionis peccatorum consistunt: vnde non est contrarietas. Positio autem Scoti falsa, & non probata est. Falsa quidem, quia peccator vt sic, non est a voluntate diuina, immo altissimus odio habet peccatorem: ordinatio autem ad penam est a voluntate diuina. ergo.

Præ. Peccator vt sic, est peccator, malo ex peccato relicto, quia esse peccatoris est esse malum. sed ordinari ad penam est bonum, cum sit a Deo. ergo. Patet præterea, qd inerudite hæc omnia confunduntur a Scoto. l. ma

tione uel habitu, adhuc remanere maculâ, ut patet in eo qd peccauit mortaliter prodigalitate, & postea transmutatur mortaliter peccando in habitum uitij oppositi. non ergo macula ponit aliquid positium in anima. Similiter etiam nec est priuatio pura: quia omnia peccata eueniunt ex parte auersionis & priuationis gratiæ. sequeretur ergo, qd omnium peccatorum esset una macula. ergo macula non est effectus peccati.

SED CONTRA est, quod dicitur Eccl. 47. Salomon i. Dediti maculam in gloria tua. & Ephes. 5. Vt exhiberet sibi gloriosam Ecclesiam non habentem maculam, aut rugam: & utrobique loquitur de macula peccati. ergo macula est effectus peccati.

RESPON. Dicendum, qd macula proprie dicitur in corporalibus, quoniam aliquid corpus nitidum dicitur suum nitorem ex contactu alterius corporis, sicut uestis, aurum, & argentum, aut aliud huiusmodi. In rebus autem spiritualibus, ad similitudinem huiusmodi maculam dicitur. Habet autem anima hominis duplicem nitorem, vnum quidem ex refulgentia luminis naturalis rationis, per quam dirigitur in suis actibus. alium uero ex refulgentia diuini luminis, s. sapientiæ & gratiæ, per quam etiam homo perficitur ad bene & decenter agendum. Est autem quasi quidam anima tactus, quoniam inhaeret aliquibus rebus per amorem: cum autem peccat, adherentibus aliquibus contra lumen rationis, & diuinæ legis, ut ex supra dictis patet. * Vnde ipsum de trinitate nitoris ex tali contactu proueniens, macula animæ metaphorice uocatur.

AD PRIMVM ergo dicendum, qd anima non inquinatur ex rebus inferioribus uirtute carni, quasi agētibus eis in animam: sed magis e contrario, anima sua actione se inquinat inordinate eis inhaerendo contra lumen rationis, & diuinæ legis.

AD SECVNDVM dicendum, qd actio intellectus perficitur secundum quod res intelligibiles sunt in intellectu: & ideo intellectus ex eis non inficitur, sed magis perficitur. Sed actus uoluntatis consistit in motu ad ipsas res, ita qd amor rei amatæ animam conglutinat, & ex hoc anima maculatur quando inordinate inhaeret, secundum illud Osee 9. Faci

A sunt abominabiles, sicut ea que dilexerunt.

AD TERTIVM dicendum, qd macula non est aliquid positium in anima, nec significat priuationem solam: sed significat priuationem quandam nitoris alicui in ordine ad suam causam, quæ est peccatum. & ideo diuersa peccata diuersas maculas inducunt: & est simile de umbra, quæ est priuatio luminis ex obiecto alicuius corporis, & secundum diuersitatem corporum obiectorum diuersificantur umbra.

ARTICVLVS II.

Utrum macula maneat in anima post actum peccati.

AD SECVNDVM sic procedit. Vt qd macula non maneat in anima post actum peccati. Nihil enim manet in anima post actum, nisi habitus uel dispositio: sed macula non est habitus uel dispositio, ut supra habitum est. * ergo macula non manet in anima post actum peccati.

¶ 2 Præ. Hoc modo se habet macula ad peccatum, sicut umbra ad corpus, ut supra dictum est: * sed transiente corpore non manet umbra. ergo & transiente actu peccati non manet macula. ¶ 3 Præ. Omnis effectus dependet ex sua causa: causa autem macule est actus peccati. ergo remoto actu peccati, non remanet macula in anima.

SED CONTRA est, quod dicitur Io 12. An parum est uobis quod peccastis in Beelphegor, & usque in presentem diem macula huius sceleris in uobis permanet?

RESPON. Dicendum, qd macula peccati remanet in anima etiam transiente actu peccati, cuius ratio est: quia macula, sicut dictum est, importat quandam defectum nitoris propter recessum a lumine rationis, uel diuinæ legis. & ideo quoadiu homo manet extra huiusmodi lumen, manet in eo macula peccati: sed postquam redit ad lumen rationis, & ad lumen diuinum, quod fit per gratiam, tunc macula cessat. Licet autem cessat actus peccati, quo homo discessit a lumine rationis, uel legis diuinæ, non tamen statim homo ad illud redit in quo fuerat, sed requiritur aliquis motus uoluntatis contrarius primo motui: sicut si aliquis sit distans alicui per aliquem motum, non statim cessante motu fit ei propinquus, sed oportet, qd appropinquet.

Prima Secundæ S. Tho. AA 3

cula, reatus, & ordinari ad penam a Deo. Peccati enim prius facit & relinquit hominem dignum penam, quod est reatus, quod est malum apud Dion. 4. c. de diuinis nominibus, dicentem, quod puniri non est malum, sed fieri pena dignum: & deinde a diuina iustitia ordinari ad penam. Ideo enim ordinatur ad penam, quia pena dignus, & non e contrario. Vnde ut patet, peccatum ex parte auersionis relinquit maculam & reatum, quorum primum est priuatio, ut ex peccato: secundum est relatio rationis: & tertio aduenit quod

Scotus dicit. Vnde concessio quod ex parte Dei, ut Augustinus dicit, tegere se non imputare, sophisma manifeste est consequentis: immo impertinentis inferre, ergo iste est peccator ex imputatione. Iste nanque est peccator non ex eo quod tenetur ex parte Dei, sed ex eo quod tenetur ex parte sui, iuxta illud Osee. Perditio tua Israel ex te, salus autem ex me. Confirmatio quoque exempli non ualeat, quia in hoc offendente remanet relatio inimicitie, & dignitatis pena abique omni actu offensi. Et hæc dicta sint de macula, quam formaliter Sortes postquam peccauit, ante penitentiam dicitur, & est peccator, seu malus malo culpe. Oportet enim priuatum esse quo aliquis est malus & peccator: quia malum priuatio est, & peccatum priuatum, aut priuatio est. Et hæc est ratio fundamentalis huius. Et scito, quod macula sumitur dupliciter. Primum pro priuatione conjunctionis ad Deum ex peccato. Secundo pro priuatione nitoris. Et si hoc secundo modo sumitur, non est id quo formaliter post actum dicitur quis peccator, sed effectus eius. Est nanque peccator priuatione conuersionis ad Deum, quam sequi-

Inf. q. 87. ar. 6. cor. & ad 2.

Ar. præced.

Ar. 1. ad 3.

Ar. præced.